

[Hvidberg.]

overhoveder ikke hørt, der har været tale om det. Det ville jeg dog måske nok have bemærket.

Med hensyn til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensens foredrag vil jeg også gerne gøre et par bemærkninger. Nu er det ærede medlem desværre ikke tilstede, kunne ikke være tilstede — det er også noget derfor, jeg vil vente til tredje behandling med at tale om denne sag —, men jeg vil gerne have lov til allerede nu at protestere mod hans udtalelse om, at vi konservative ville benytte denne sag — altså sagen om §§ 35, 36 og 37 om udlandspræster og de andre ældre præster — til at bane vejen for en reform af principiel karakter. Altså, vi konservative sidder sådan på lur. Vi har ikke kunnet gennemføre, hvad vi ellers ville have, nemlig en kirkeforfatning, og nu er vi parat til at bruge denne sag til at bane vejen derfor. Jeg vil gerne afvise dette som fuldstændig urigtigt. Jeg kan sige med absolut oprigtighed, at når jeg har ønsket, at man skulle bibeholde disse paragraffer og dermed øve en retfærdighedshandling mod disse præster, så skyldes det ene og alene og ikke nogen som helst anden årsag, at jeg i mit liv har set adskillige præsteskabener, som jeg må betegne som tragedier, og det skyldes den stive menighedsrådsordning, vi har. Jeg har ikke haft noget andet motiv til at holde på disse paragraffer. Men det skal jeg sige noget nærmere om ved tredje behandling.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen sagde videre, at det er et ganske lille problem, og tallet på disse præster er ringe. Ja, det kan godt være, at tallet er ringe, men det kan ikke hjælpe den enkelte præst, som bliver maset og får sit liv ødelagt på grund af denne ordning. For ham er det et stort problem. Jeg synes, det er en ikke særlig heldig udtalelse, at tallet er ringe, og altså er det et lille problem. Det minder om visse uheldige ting i fortiden, som jeg ikke skal komme nærmere ind på.

Endelig sagde det ærede medlem — og det har alle andre sagt, det er alle enige om —, at disse præster, præsterne fra udlandet og de ældre præster, som er kørt fast, eller hvad man nu siger om dem, *fortjener*, at man hjælper dem. Det kan ikke nytte, at man siger, at de fortjener det. Det er for billigt, når man ikke vil hjælpe dem.

Jeg vil altså gerne afvise den udtalelse fra det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensens side, at vi fra vor side vil bane vejen for noget principielt. Der ligger ikke noget principielt i det; der ligger ganske simpelt dette,

at vi vil hjælpe præsterne. Det havde vi kunnet gøre på en rimelig og sømmelig måde efter ministerens forslag, og det er vi blevet forhindret i. Det er sagen.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Jeg ønsker at begynde med at bringe udvalget en tak for det arbejde, der er gjort, et overmåde interesseret arbejde og et dygtigt arbejde. Naturligvis beklager jeg, at mit forslag ikke gennemføres, som jeg havde fremsat det. Det er klart, at jeg helst havde set det gennemført således, men der er dog nået meget betydningsfulde ting, den lavere valgrets alder, tilmeldingspligtens bortfald og forskelligt andet.

Jeg vil kun i meget korte bemærkninger bekræfte det, som allerede blev sagt af udvalgets ærede ordfører. Der er under udvalgsarbejdet mellem udvalget og mig blevet enighed om, at vi i ministeriet ser på forskellige problemer, at vi ser på spørgsmålet om sognebåndsløserne og spørgsmålet om kirkegårdsudgifterne. Jeg har dog allerede i udvalget gjort opmærksom på, at spørgsmålet om kirkegårdsudgifterne sikkert ikke bliver let at løse, for hvis man skal følge den tanke, der blev luftet i udvalget, at se at få dem lempet over på kommunalbestyrelserne, vil det sige, at menighedsrådene forvalter udgifterne, men lader andre instanser betale dem. Det er muligt, at vi kan finde en ordning, men man må være klar over, at det ikke bliver så ganske let at klare denne sag, som spænder over flere ministerier.

Ligeledes er vi blevet enige om, at man ser på spørgsmålet om bispevalg. Det er såmænd ikke noget revolutionært, der her er talt om, muligheden af at ordne det sådan, at der før et bispevalg bliver indkaldt til et stort fælles møde. Men i forbindelse med bispevalget er der også spørgsmålet om valgmenighedernes, navnlig valgmenighedspræsternes deltagelse.

Med hensyn til rådighedsbeløbet gælder det, at vi har fra ministeriets side holdt stærkt igen. De kirkelige udgifter er mange steder steget meget stærkt og virker næsten truende, og det har gjort, at vi må være tilbageholdende. Alligevel har jeg accepteret det ønske, der var meget stærkt fremme i udvalget, at der stilles et meget beskedent beløb til rådighed til fri disposition for de enkelte menighedsråd.

Det er altså sammen spørgsmålet, der nu vil blive overvejet nærmere i ministeriet, og som vi så senere kan forhandle.

Med hensyn til tilmeldingspligten ønsker jeg ganske kort at sige til de konservative ta-